

Szlovén katona bontja a Szlovénia és Horvátország közötti kerítést a krmacinaí átkelőnél 2022. július 15-én. Osztrák lépéshátrány?

Fotó: MTI/AP

DÓCZA EDITH KRISZTINA

A szlovéniai határkerítés elbontása arra bátoríthatja a nyugat-balkáni útvonalat használó migránsokat, hogy Horvátországon keresztül kíséreljenek meg átjutni Szlovéniába, majd onnan Ausztriába és további nyugat-európai országokba – magyarázta Vargha Márk, a Migrációkutató Intézet vezető elemzője, milyen következményei lehetnek annak, ha a 2015-ben a szlovén-horvát határon felhúzott, 1,8 méter magas kerítés múlttá válik. A szlovén kormány év végére jósolja a közel kétszáz kilométer hosszú – a két ország határának mintegy harmadát lefedő – építmény teljes lebontását: a kerítés 51 kilométeres részét a szlovén hadsereg távolítja el, a fennmaradó szakaszt ezzel megbízott vállalat számolja fel. A szakértő ugyanakkor úgy véli, nagy valószínűséggel továbbra is fennmarad az osztrák határörizet, valamint felerősödhet az együttműködés a szlovén és az olasz rendőri szervek között. Vargha Márk a szlovén rendőrség közleményére hivatkozva elmondja, a határkerítést elsősorban nagyobb rendőri jelenléttel, drónok és hőkamérák alkalmazásával, illetve megváltoztatott járőrútvonalakkal igyekeznek pótolni.

A június elején hivatalba lépő Robert Golob vezette baloldali szlovén kormány egyik prioritása volt a határkerítés felszámolása, a politikus már kampánya során is első teendői között említette azt. Vargha Márk szerint a zöld, szociál-

ILLEGÁLIS MIGRÁCIÓ – Fokozódó feszültség a szerb–magyar határon – Kerítésekkel Európa biztonságáért

Kívülrállók

Illegális migránsok ostromolják az Európai Unió déli határát, miközben naponta ezek menekülnek a szomszédos országokba az ukrajnai háború elől. A nemrégiben hatalomra kerülő szlovén baloldali kormány mégis a Szlovénia és Horvátország közös határára felhúzott szögessdrót kerítés felszámolása mellett döntött, más országok viszont továbbra is szigorú határvédelmi politikát folytatnak.

demokrata és baloldali pártokat tömörítő koalíció Nyugat-Európa felé kíván közeledni politikai értelemben, migrációs politikájukat az emberi jogok tiszteletére, a szolidaritásra építenék a regionális kooperáció, valamint az önkéntes viszatérések támogatásával. „A kerítés nem teljesítette feladatát, amely az volt, hogy elrettentse az illegális határátlépőket” – indokolta Go-

lob, miért döntött az építmény lebontása mellett. A szögessdrót kerítés megepitésekor az akkori szlovén miniszterelnök, Miro Cerar úgy nyilatkozott, az ilyen típusú akadályok miatt a bevándorlók kénytelenek lesznek a határátléelő felé venni az irányt. Cerar szerint erre azért is volt szükség, mert Horvátország nem akart együttműködni: „Illegálisan szervezkedtek, és éjsza-

kánként menekülteket küldtek át határunkon” – vélekedett.

Szlovénia éppen akkor döntött a határkerítés felszámolása mellett, amikor láthatóan megélné a mozgás az Európába irányuló illegális migrációs útvonalakon – a jobboldali ellenzék emiatt keményen bírálta is a kormányt, mondván, a döntést nem előzte meg sem az ország biztonsági helyzetének az elemzése, sem szakértők véleményének kikérése. Az Európai Határ- és Partvédelmi Ügynökség (Frontex) adatai szerint 2022 első felében 84 százalékos emelkedést tapasztaltak az illegális határátlépések számában: közel 115 ezer határsértést regisztráltak. Az elmúlt évekhez hasonlóan a nyugat-balkáni útvonal a legnépszerűbb az illegális migránsok körében: januártól júniusig több mint 55 ezer illegális határátlépést jelentett a Frontex, ami közel háromszor annyi, mint egy éve. A bevándorlók többsége Szíriából, Afganisztánból és Törökországból érkezett.

A harmadik országbeliek Szlovéniát sem kerültk el, a rendőrség az év első felében 6006 illegális határátlépést jelentett. Ez 75 százalékos növekedés az előző évi adatokhoz képest. A főbb származási országok közé tartozik Afganisztán – ahonnan kétszer annyian érkeztek, mint egy évvel ezelőtt –, Pakisztán és Nepál. A hatóságok továbbá arról is beszámoltak, a védelmi státust kérők száma egy év alatt körülbelül négyszerezére emelkedett, különösen az afgánok körében tapasztaltak növekedést.

Folytatás a 2. oldalon

Több tucat migráns igyekszik gumicsónakkal átkelni a La Manche csatornán Nagy-Britanniába az észak-franciaországi Gravelines városából

Fotó: AFP

Folytatás az 1. oldalról

– A közelmúlt afganisztáni problémái: föld-rengés, áradás, belső hatalmi harcok, a Pakisztán esetében tapasztalható belső instabilitás, valamint az orosz–ukrán háború miatt jelentkező élelmiszer- és gazdasági problémák – sorolja Vargha Márk, milyen okok húzódnak a déli határ menti migrációs nyomás felerősödése mögött. A szakértő szerint a 2015-ös bevándorlási hullámhoz képest jelentős változások következtek be: a 18–35 év közötti gazdagabb, minőségibb oktatásban részesülő férfiak mellett egyre nagyobb arányban jelennek meg az útvonalon a szegényebbek, a kiskorúak, az idősek, illetve a nők. 2018 óta az afgánok képviselik a legnagyobb etnikumot, őket a pakisztániak, irakiak, irániak és szírek követik.

Bár az ukránjai harcok elől menekülő el-sősorban a szomszédos országokban keresnek menedéket, jelentős számban tartanak Nyugat-Európába is. Az ENSZ adatai szerint Lengyelország fogadta be a legtöbb menekültet, közel 4,8 millió személyt, a második helyen hazánk áll: Magyarországra több mint 995 ezren érkeztek mindeddig. A nem szomszédos országok közül Németország regisztrálta a legtöbb menekültet, 893 ezer főt, utána következik Csehország mintegy 396 ezer ukránnal, harmadik helyen Olaszország áll több mint 145 ezer menekülttel. Jelentős létszámban érkeztek Ausztriába is, körülbelül 76 ezren, azonban a szlovén–horvát határon felhúzott szögesdrót kerítés lebontása miatt dél felől még nagyobb migrációs hullám várható az országra.

Hazánk 2015 nyarán csatlakozott a határkerítéssel rendelkező országok listájához: először a Szerbiából érkező migránsok elé emelt falat a kormány, majd Horvátországgal közös határán is. Noha hazánk keményvonalas migrációs politikáját számos bíráló érte, a szögesdrót kerítés a mai napig hatásosnak bizonyul. A szerb belügyminisztérium nemrégiben közölte, hogy két irreguláris migránstábor fedezett fel Szabadka környékén. *Rados Djurovic*, a belgrádi székelyű Menekültügyi Védelmi Központ civil szervezet ügyvezető igazgatója arról számolt be, körülbelül háromezren várakozhatnak Magyarországra és Szerbia közös határán, többségük Indiából, Pakisztánból és Szíriából érkezett. Hozátette, naponta körülbelül ezer migráns érkezik a hazánkkal szomszédos országba: mintegy négyezer Észak-Macedóniából és Koszovóból, a maradék hatszázat azok teszik ki, akiket a magyar határőrség visszafordít.

A szerb–magyar határon most sem éppen békés a hangulat: egy hónap sem telt el azóta, hogy illegális migránsok két csoportja fegyvert rántva összecsapott, a lövöldözés halálos áldozatot is

ILLEGÁLIS MIGRÁCIÓ – Fokozódó feszültség a szerb–magyar határon – Kerítésekkel Európa biztonságáért

Kívülről állók

követelt. Vargha Márk szerint nem ritka, hogy a bevándorlók fegyverhez jutnak, ugyanis a nyugat-balkáni régióban a délszláv válságot követően jelentőse vált a kézi- és könnyűfegyverek fellelhetőségének. Az ENSZ 2010-es jelentése arról tájékoztat, hogy hozzávetőlegesen 750 ezer kézi fegyvert birtokolnak Bosznia-Hercego-

vinában illegálisan, emellett 2006 óta több katonai raktárból tűntek el fegyverek, legutóbb tavaly. A határőrség is arról számolt be, az országból kiinduló fegyvercsempészet felélénkült.

A szabadkai lakosság is keményebb fellépést követel a kormánytól, múlt szombaton már harmadik alkalommal vonultak utcára. Egy férfi ha-

zánkat említette meg példaként, amelyet szerinte a szerb kormánynak is követnie kellene. „Magyarország már korábban kerítést emelt, több ezer rendőrt és határvédőt telepítettek a határra, továbbá lesznek még önkéntesek, valamint civilek is, akiket a határ őrzésére képeznek ki. Bejelentették, hogy egyetlen illegális migráns sem lépi át a határt, ami azt jelenti, hogy több migráns lesz nálunk, pedig itt egyáltalán nincs keresni-valójuk” – magyarázta egy tüntető.

Legalább 77 határfal áll szerte a világon, és legalább 45 ország tervezi, hogy kerítést emel határain, vagy már meg is kezdte az építkezéseket. Brit-francia, szerb–északmacedón, északmacedón–görög, észk–orosz – csupán néhány azon határok közül, ahol már folynak a munkálatok, és bizonyítják, a határkerítés gondolata nem egyedülálló Európában. A kontinensen a falak felhúzósa a 2015-ös migrációs válság idején kezdődött meg, amikor ezrek várakoztak Európa külső határain, hogy bejussanak a kontinensre – köztük terroristák is. Számos kormány a fizikai

Illegális sátoortábor a szerb–magyar határ közelében, Magyarmaidányban. Növekvő nyomás

Fotó: Délmagyarország/Török János

akadályok létesítésében látta a megoldást. Bulgária elsősk között, már a válság tetőzése előtt, 2014 januárjában megkezdte Törökországgal közös határán a szögesdrót kerítés felhúzását, amelyet később további szakaszokkal bővítettek. A határfal rövid időn belül hatásosnak bizonyult, ugyanis nem sokkal később jelentősen csökkent az illegális bevándorlók száma.

Ausztria 2015 novembere és 2016 januárja között emelt kerítést Szlovéniával közös határán, ám egyre nagyobb aggodalmak övezik, hogy a szlovén–horvát határon álló kerítés lebontása milyen mértékben növeli az országba irányuló bevándorlást. Bécs éppen emiatt májusban meghosszabbította a határellenőrzést szlovéniai és magyarországi határán, amelyet legalább november 11-ig fenntartana.

Alexander Schallenberg osztrák külügyminiszter korábban elmondta, a határázaron kívül nincs más alternatívájuk, amellyel érdemben tudnának fellépni a jelenlegi migrációs helyzet és a szervezett bűnözés ellen. „Természetesen a szlovén–horvát határkerítés lebontása Ausztriára is hatással van” – szögezte le *Hannes Amesbauer*, a jobboldali ellenzéki Osztrák Szabadságpárt biztonágügyi szóvivője. A bécsi belügyminisztérium weboldala szerint Ausztria, Magyarország és Szerbia fokozza az együttműködést a határvédelem területén, és közös munkacsoportot is létrehozna a csempészet elleni küzdelem jegyében. „Mind az osztrák rendőrök, mind az osztrák hadműveleti technológiák – például hőkamerák, drónok – segítik a migráció elleni küzdelmet a magyar–szerb határon” – olvasható a belügyminisztérium közleményében.

„Korábban leszögeztem, nem fogok migránsokat feltartóztatni a határon, és ha ezentúl folyamatosan jönnek, akkor sem állítom meg őket, mert nem az én országomba tartanak, hanem a teteikbe” – jelentette ki tavaly novemberben *Aljakszandr Lukasenka* belarusz elnök, aki gyakorlatilag egyetlen nyilatkozatában sem tagadta, hogy a migrációt felhasználva hibrid háborút robbantott volna ki Kelet-Európában. Noha az útvonal most kevésbé kerül a figyelem középpontjába, a Frontex adatai azt mutatják, 2452 illegális határsértést jelentettek, amely 141 százelellyel több a tavalyi évhez képest.

A 2015-ös események után a Belarusz felől érkező bevándorlási hullámmal kellett megküzdenie a térségnek. A posztszovjet országgal határos államok szintén a határkerítés felhúzásában láttak esélyt arra, hogy csökkenteni tudják a rájuk nehezedő nyomást. Lengyelország 186 kilométer hosszú és 5,5 méter magas falat emelt Belarusszal közös határán, amelynek utolsó szakasza idén júniusban készült el. A létesítményt 353 millió euróból sikerült felépíteni. A litván kormány is csatlakozott a sorhoz: Vilnius 152 millió eurót különített el arra, hogy idén szeptemberig ötszáz kilométeres falat emeljen déli határán.

A határkerítés-építések azonban korántsem értek véget, az újabb hullámot Oroszország idézte elő, miután február 24-én megtámadta Ukrajnát. Noha Kijev már az előző, 2014-es háborút követően falat húzott fel keleti határán, az idei orosz agressziót követően az uniós államok is fizikai akadályokkal védének magukat. A finn parlament július elején fogadott el törvényt a kerítés megépítéséről Oroszországgal közös, 1300 kilométer hosszú határán. *Anne Ihanus*, a finn belügyminisztérium tanácsadója elmondta, a döntés hátterében az áll, hogy javítsák a határőrség kapacitását a hibrid fenyegetésekre való reakcióban. A két ország határán egyelőre csak könnyűszerkezetes, fából készült építmények állnak, amelyek a vadállatok átkelését akadályozzák meg.

Finnország határának védelme egyébként nemcsak az Európai Unió biztonsága szempontjából fontos, hanem miután hivatalosan is csatlakoznak az Észak-atlanti Szerződés Szervezetéhez (NATO), a katonai szövetség határa keleti irányba kitolódik. *Dmitrij Medvegyev*, az orosz Biztonágási Tanács helyettes vezetője múlt pénteken éppen arról beszélt, a NATO valódi fenyegetést teremt egy világkonfliktusra.

Szakértők azt jósolják, a migráció elleni fellépés jövőre is prioritás lesz az európai politikában, ezt támasztja alá az ENSZ közleménye is, mely szerint százmillió fölé emelkedett a lakóhelyüket elhagyni kényszerülők száma. A szervezet ugyanakkor felhívja a figyelmet arra is, hogy a számok még tovább emelkednek, ha az ukrajnai háború elhúzódik. „A közvetett háborús áldozatok első hulláma Európa felé tart, és szinte biztos, hogy több és nagyobb hullám fogja követni” – vélekedett *Elisabeth Braw* brit szakértő. Elemzők szerint ha az Európai Unió el akarja kerülni, hogy a 2015-ös migrációs válság megismétlődjön, azonnali lépésekre van szükség.